Історія книги

Книга – це судина, повна знання,
скринька, в якій знаходиться дотепність…

Аль-Джахіз

Упродовж багатьох віків книга розвивалася одночасно з розвитком суспільства, утілюючи в собі його основні досягнення і відповідаючи вимогам тієї або іншої історичної епохи.

В одному з найзнаменитіших словників російської мови слову «книга» надається три значення: зшиті в одну палітурку листи паперу або пергаменти (тобто формальний образ книги як матеріального предмета), писання, усе, що в книзі міститься (тобто, виражаючись сучасною мовою, смислова сторона поняття), розділ, відділ у великому письмовому творі.

Грецьке «бібліо», латинське «лібер», семітичне «сефер», арабське «кітаб», подібно до славяно-балтийскому «книга», трактується:

1) предмет, 2) твір, 3) частина твору.

Але бібліограф і книгознавець П.Н. Берков проте дійшов висновку, що не «можна дати загальне і в той же час вичерпне визначення книги». Він вказав лише, що книгу *«Треба розглядати не як матеріальний предмет, а як політичне знаряддя».*

Це цікаво

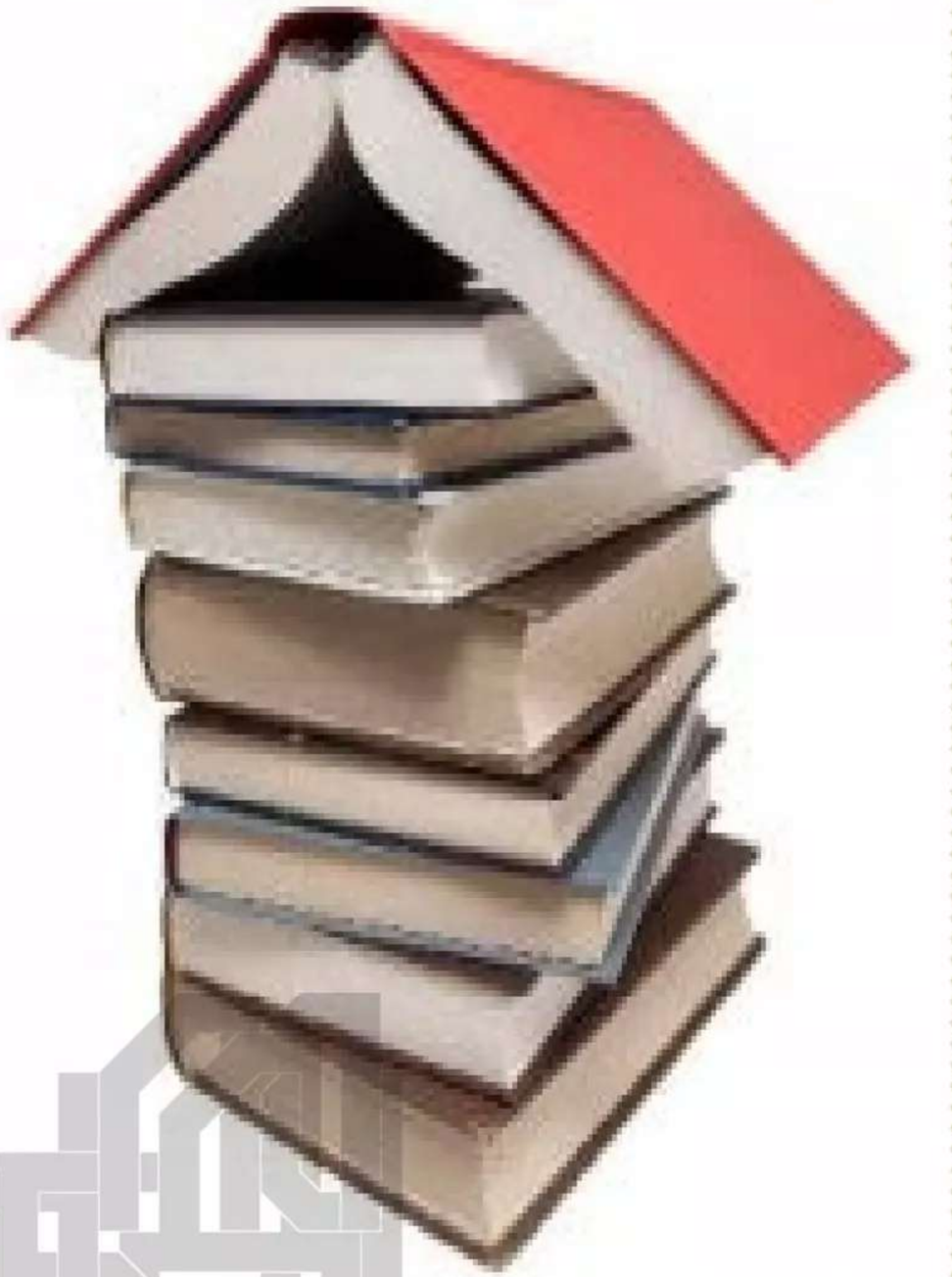

Найбільші книги

Повний перелік буддійських священних писань (чи буддійська Біблія) був вигравійований на 729 білих мармурових плитах. Розміри кожної «сторіночки» складають 91,44 см завширшки і близько 121,92 см у висоту.

Ще одним рекордсменом у світі книг є видання під назвою «Супер-книга». Воно складається з трьохсот сторінок великого розміру і важить 252,6 кг

Яка книга виходила в різних країнах під різними назвами, утворених виходячи з обмінних курсів валют?

У 2000 році вийшов роман Фредеріка Бегбедера «99 франків», рекомендований до продажу у Франції саме за такою ціною. Цей же принцип послужив причиною того, що видання в інших країнах виходили під іншою назвою, що відповідає обмінному курсу:

«39,90 марок» в Німеччині, «9,99 фунтів» у Великобританії, «999 ієн» в Японії і так далі. У 2002 році книга була перевидана у зв'язку з введенням євро і дістала назву «14,99 євро». Через деякий час пік популярності книги пройшов, і її уцінили до назви і відповідної вартості «6 євро».

http://anastgal.livejournal.com/1390865.html

Книжкові рекорди

Не менш фантастичними виглядають числа, що вказують на наклади деяких книг. Абсолютним лідером серед найпопулярніших письменників ось вже декілька десятків років залишається Агата Крісті. 78 її детективів перекладені на 44 мови і видані накладом більше 2 мільярдів екземплярів. А найбільш ходовою книгою залишається Біблія. У період з 1815 по 1999 роки було продано 3,88 мільярди екземплярів. Друге місце займає «Книга рекордів Гіннесу». Уперше вона була видана в жовтні 1955 року. До 2000 року сукупний її наклад склав 85 мільйонів штук. Романами-рекордсменами з продажу також є «Долина ляльок» Жаклін Сюзанн, «Убити пересмішника» Харпер Ли і «Віднесені вітром» Маргарет Мітчелл.

Найбільш дорогим літературним твором є «Кодекс Лейчестера» – справжній рукопис Леонардо да Вінчі. 11 листопада 1994 р. він був проданий в Нью-Йорку на аукціоні «Сотбіс» за 30,8 мільйонів доларів. Володарем його виявилася найбагатша людина планети, засновник «Майкрософта» Біл Гейтс.

http://www.chronoton.ru/past/thing/interesnye-fakty-o-knigah

Усна передача – найдревніший спосіб передання знань в історії людства. Після винаходу древніми цивілізаціями систем запису люди почали використовувати для письма майже все, на чому можна писати – глиняні плитки, кору дерева, листи металу і т.п.

У Стародавньому Єгипті для запису, з часів Першої Династії, використовувався папірус (вид паперу, зробленого із стебел однойменної рослини). Проте першим свідоцтвом вважають бухгалтерські книги Короля Нефериркаре Какйя П'ятої Династії (приблизно 2400 до н.е.). Окремі листи папірусу, для зручності зберігання, склеювалися у сувії.

http://evolutsia.com/content/view/51/6/

Шкіряні
і пергаментні свити
з вертикальними
і горизонтальними
рядками
використовувалися
в античний період.

На сході, в Індії, книги
були з дерев'яних
дощечок, скріплених
за принципом жалюзі
пальмовим листям
(згадуються в VI ст. до н.е.)
Захищали книгу
дерев'яні кришки.

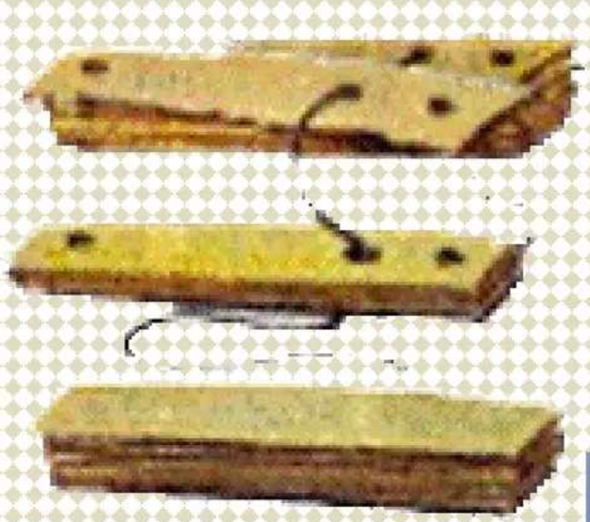

В середні віки книга була рукописною, коштувала неймовірно дорого і була справжнім витвором мистецтва, на її виробництво йшло дуже багато часу.

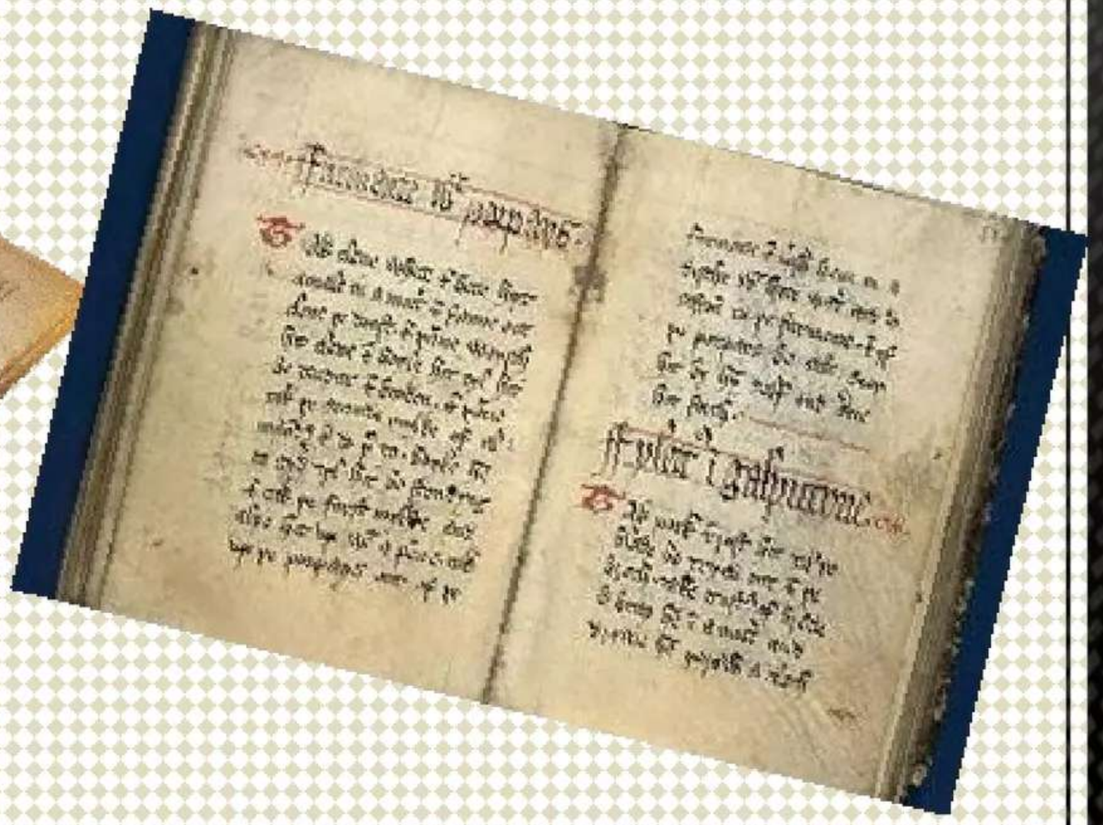

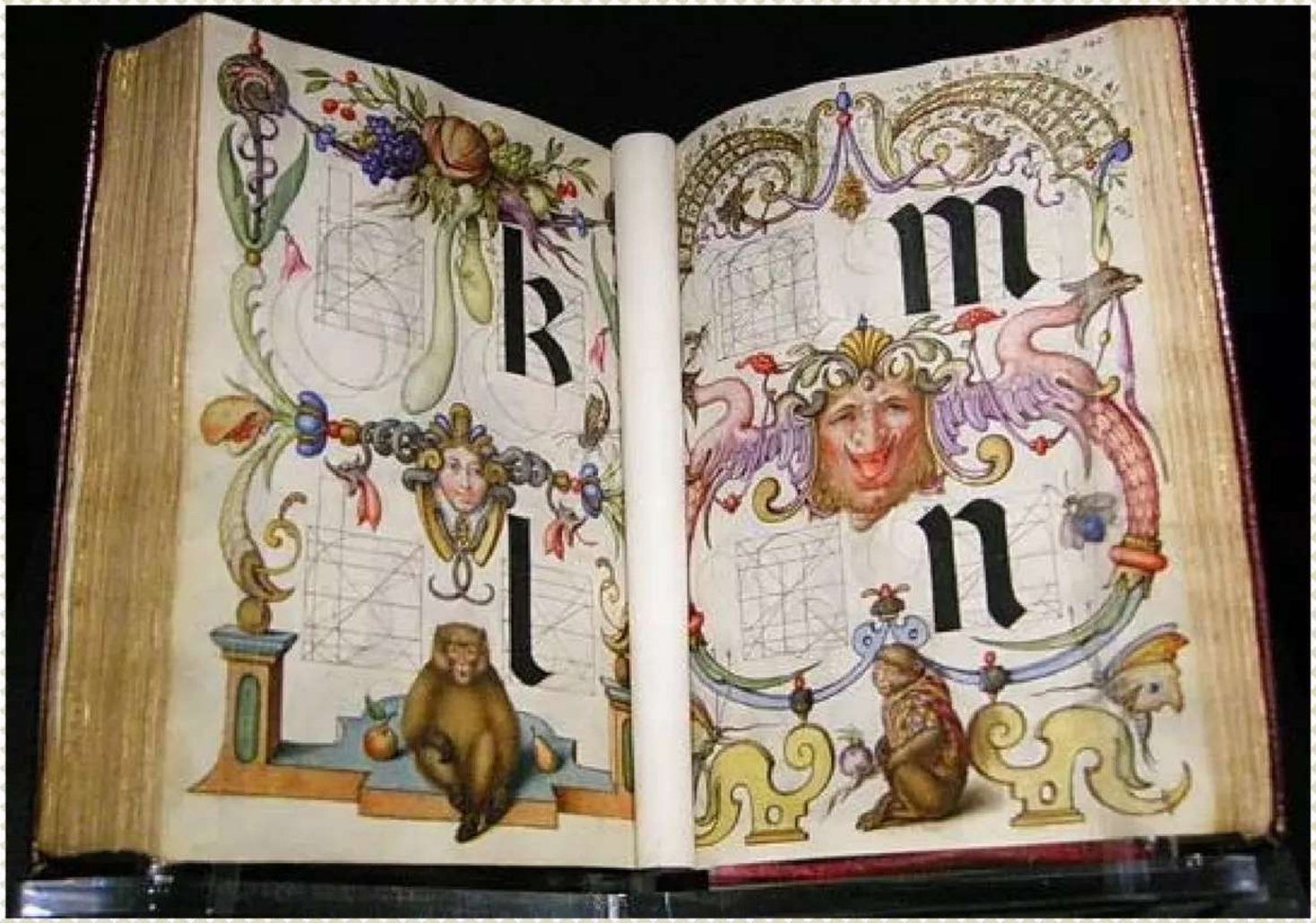

http://forum.sherwood-tavern.net/viewtopic.php?id=2047&p=2

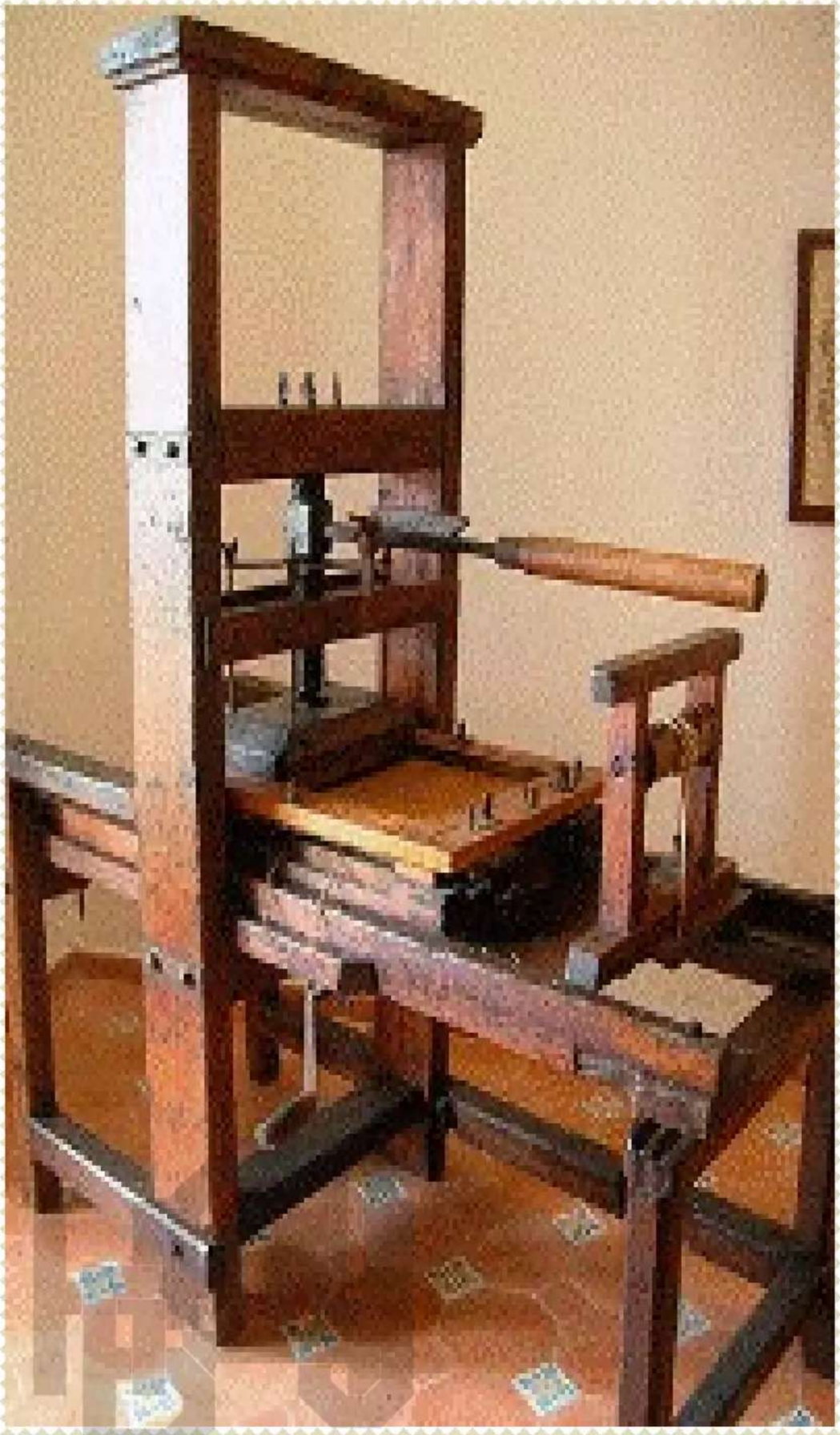

Книгодрукування з'явилося з винаходом ручного друкарського верстата (преса) приблизно у 1440 році. Виробництво книг вийшло на новий рівень.

http://ru.wikipedia.org/wiki/Книгопечатание

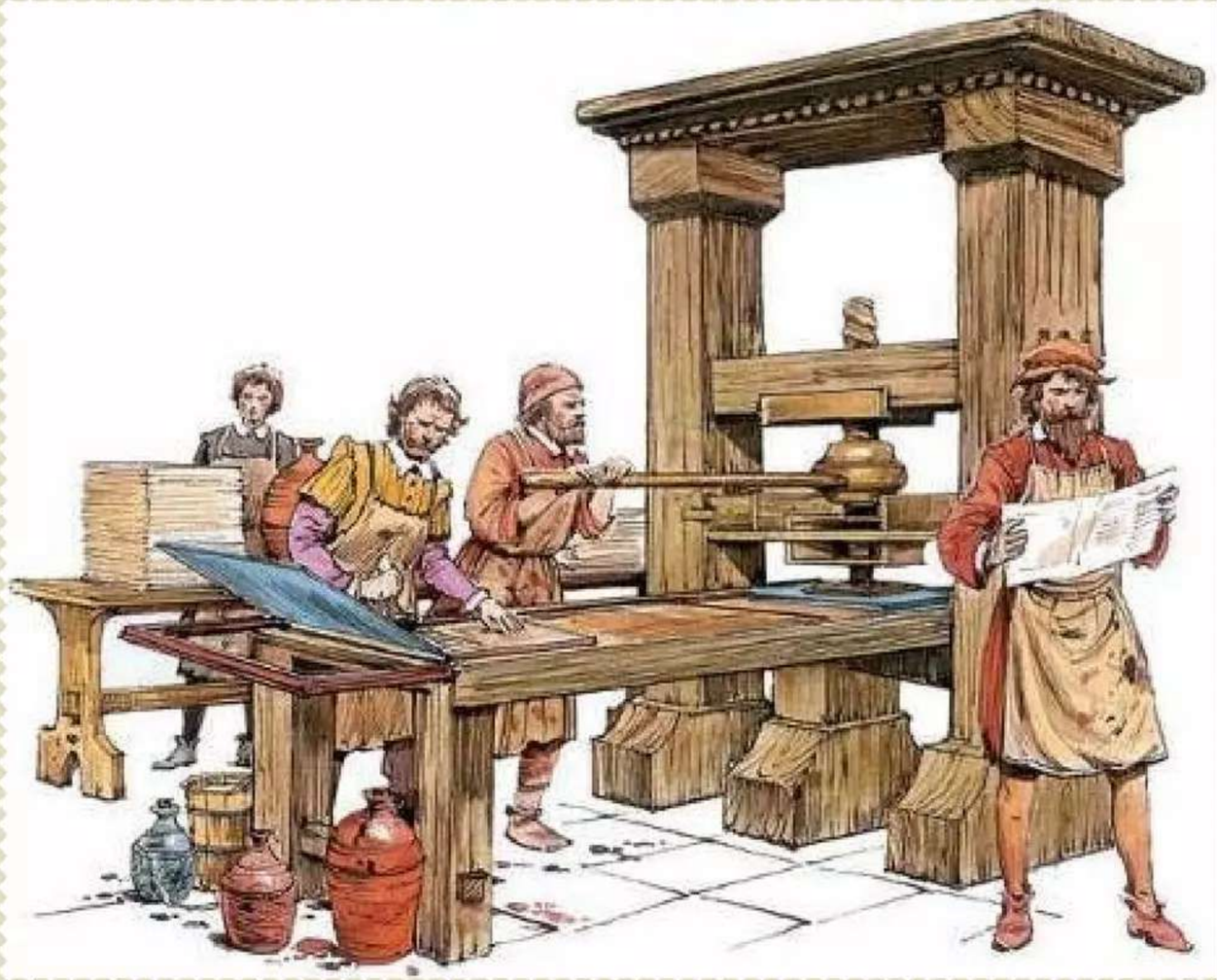

Першою друкарською книгою в Росії вважається "Апостол" 1564 р.

http://ru.wikipedia.org/wiki/Файл:Апосто_Ивана_Федорова_1574.jpg

http://rusmilestones.ru/day/show/?id=23429

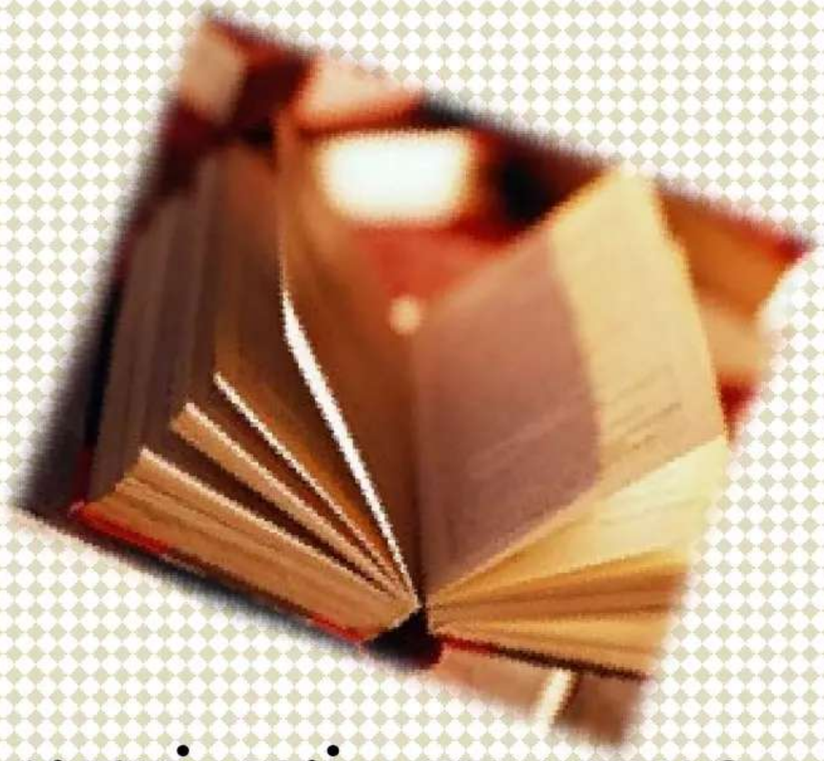

Ну, а як виглядають книги в наші дні, думаємо, кожен з вас знає, а якщо ні – дивіться далі перелік книг за цією темою, які можна знайти в читальному залі філологічного факультету.

Книги – це вічне відображення людської думки, втілення людської праці і натхнень, любовно зібрані в нашій бібліотеці.

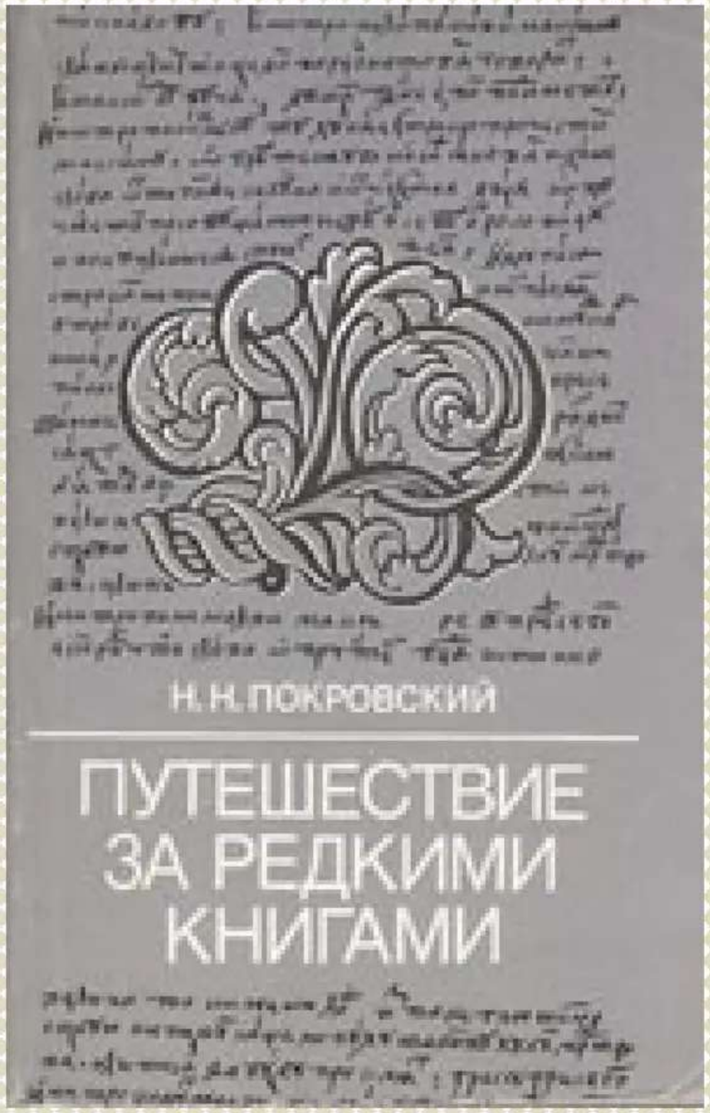

76.10
П 48

Покровский, Н.Н.

Путешествие за редкими книгами / Н.Н. Покровский. – М.: Книга, 1984. – 192 с.

Автор – учасник експедиції Сибірського відділення АН СРСР по виявленню стародрукованих і рукописних книг. Він розповідає про дивовижні знахідки, завдяки яким зроблено немало наукових відкриттів, заповнено білі плями в історії давньої російської книги. Книга розповідає про важливість книжкового пошуку, про драматичну долю знайдених видань, які нібито повторюють важливі події в історії країни.

Читач ознайомиться з історією пам'ятників селянської писемності XVIII-XIX ст.

76.10
О-75
Осоргин, М.А.
Заметки старого книгоеда / М.А. Осоргин. – М.: Книга, 1989. – 287 с.

У своїй книзі автор розповідає про рідкісні книги, ознайомлення з якими може стати корисним для людини, що читає.

76.10
Р 65
Розов, Н.Н.

Русская рукописная книга: этюды и характеристики / Н.Н. Розов. – Л.: Наука, 1971. – 122 с.

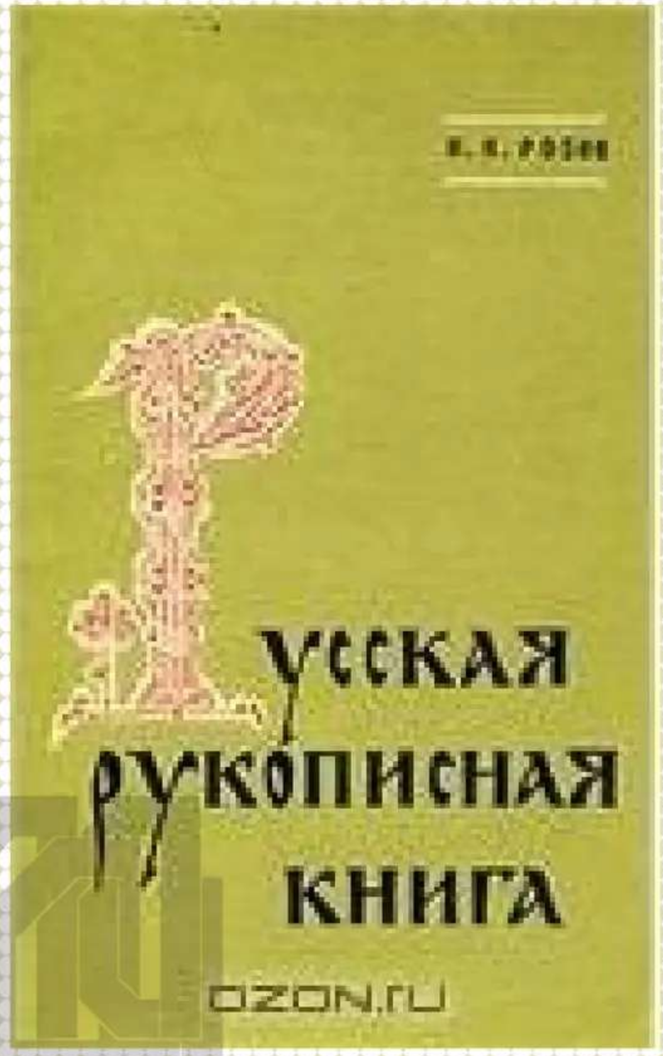

Автором була зроблена спроба стисло, у формі окремих етюдів і характеристик, дати найзагальніше уявлення про «книжкове мистецтво» давньої Русі і порівняно недавнього минулого.

76.10
О-35
Овчінніков, В.
Історія книги: еволюція книжкової структури: навч. посібн. – Львів: Світ, 2005. – 420 с.

Навчальний посібник присвячено історії книжкового мистецтва, яке є невід'ємною складовою загальної культури книги. Простежується вдосконалення структури книги та її художнього оформлення: пошуки матеріалів для письма, розвиток шрифтової графіки, системи ілюстрування книги, а також технології виготовлення книжкових блоків й оздоблення оправ. Розглянуто винайдення Йоганном Гутебергом книгодрукування та розповсюдження його в Європі у XV ст. Належну увагу приділено діяльності Івана Федорова.

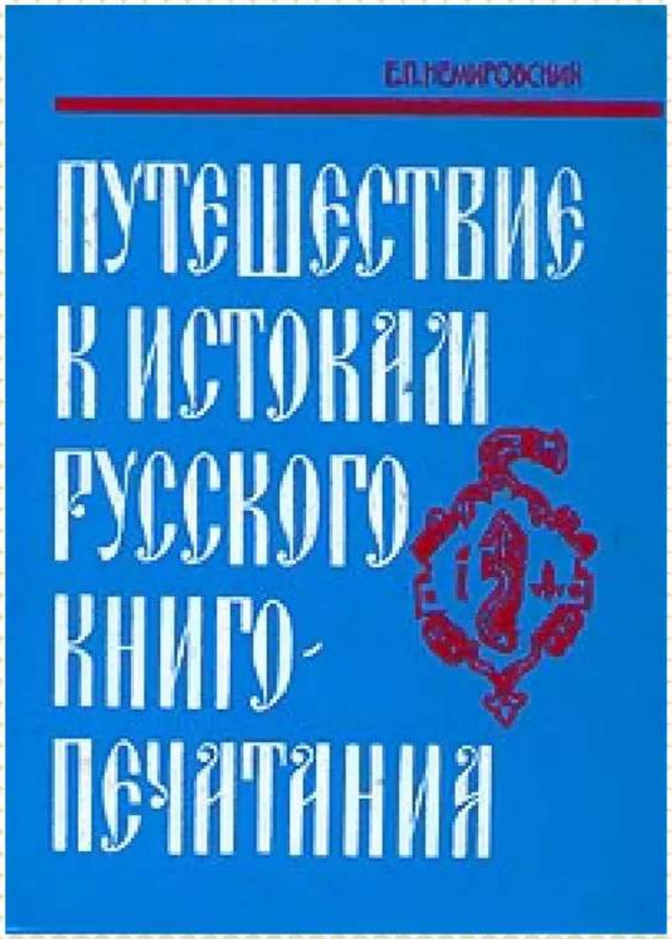

76.10
Н 50
Немировский, Е.Л.
Путешествие к истокам русского книгопечатания: книга для учащихся / Е.Л. Немировский. – М.: Просвещение, 1991. – 224 с.

У книзі розповідається про найбільшого просвітника минулого, засновника першої на Русі типографії, видавця книг на рідній мові Івана Федорова. Першодрукар – людина неприборканої енергії, величезної душевної щедрості. Автор проводить читачів захоплюючим шляхом пошуків і знахідок документів, пам'ятників старовини, пов'язаних з життям і діяльністю великої людини.

76.10
К 43

Кириличні рукописні книги у фондах Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України: каталог. – Т. 1: XI-XVI ст. / уклад. М.М. Колюбух. – Львів, 2007. – 522 с.

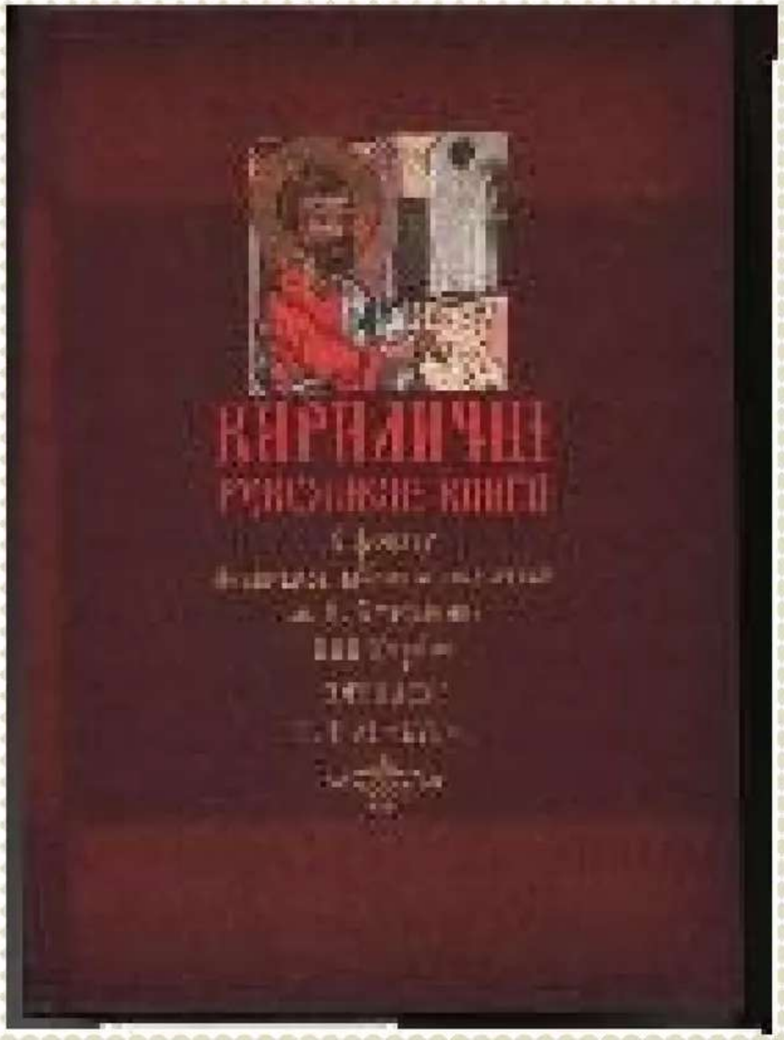

У каталозі подано археографічні описи 349 кириличних рукописних книг та фрагментів XI-XVI ст. Описи виконані з урахуванням сучасних досягнень археографії, палеографії, кодикології та кодикографії. У статтях, розміщених за століттями в алфавітно-хронологічній послідовності, розкрито зміст пам'яток, подано покрайні записи, екслібриси, наклейки, відтиски штампів, наведено дані про художнє оздоблення, оправи, стан збереження. Наприкінці подано бібліографію.

76.10
К 30
Кацпржак, Е.И.
История письменности и книги / Е.И. Кацпржак. – М.: Государственное издательство «Искусство», 1955. – 356 с.

76.10
К 53
Книга в России. – Т. 1 / под общ. ред. И.И. Фроловой. – М.: Книга, 1988. – 254 с.

Предметом дослідження в цій роботі є історія книги і книжкової справи в Росії періоду капіталізму.

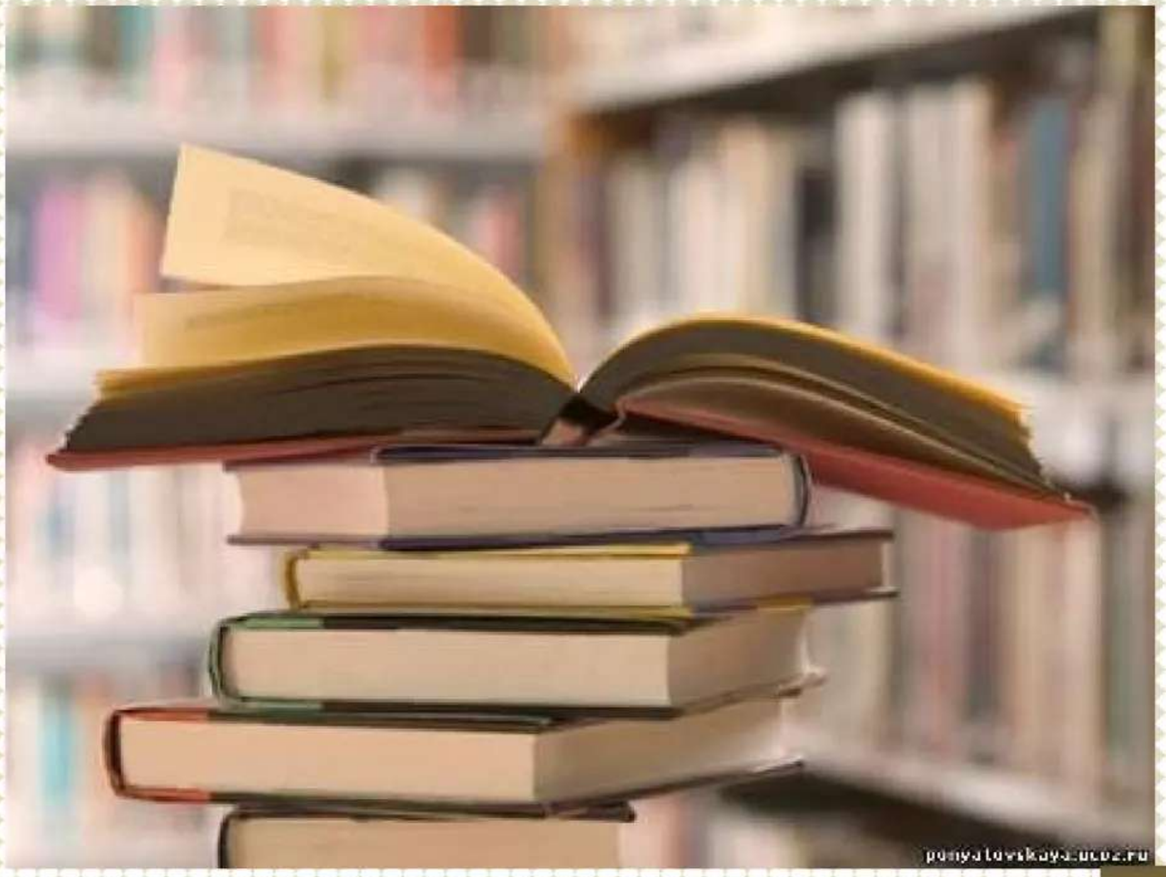

Дякуємо за увагу

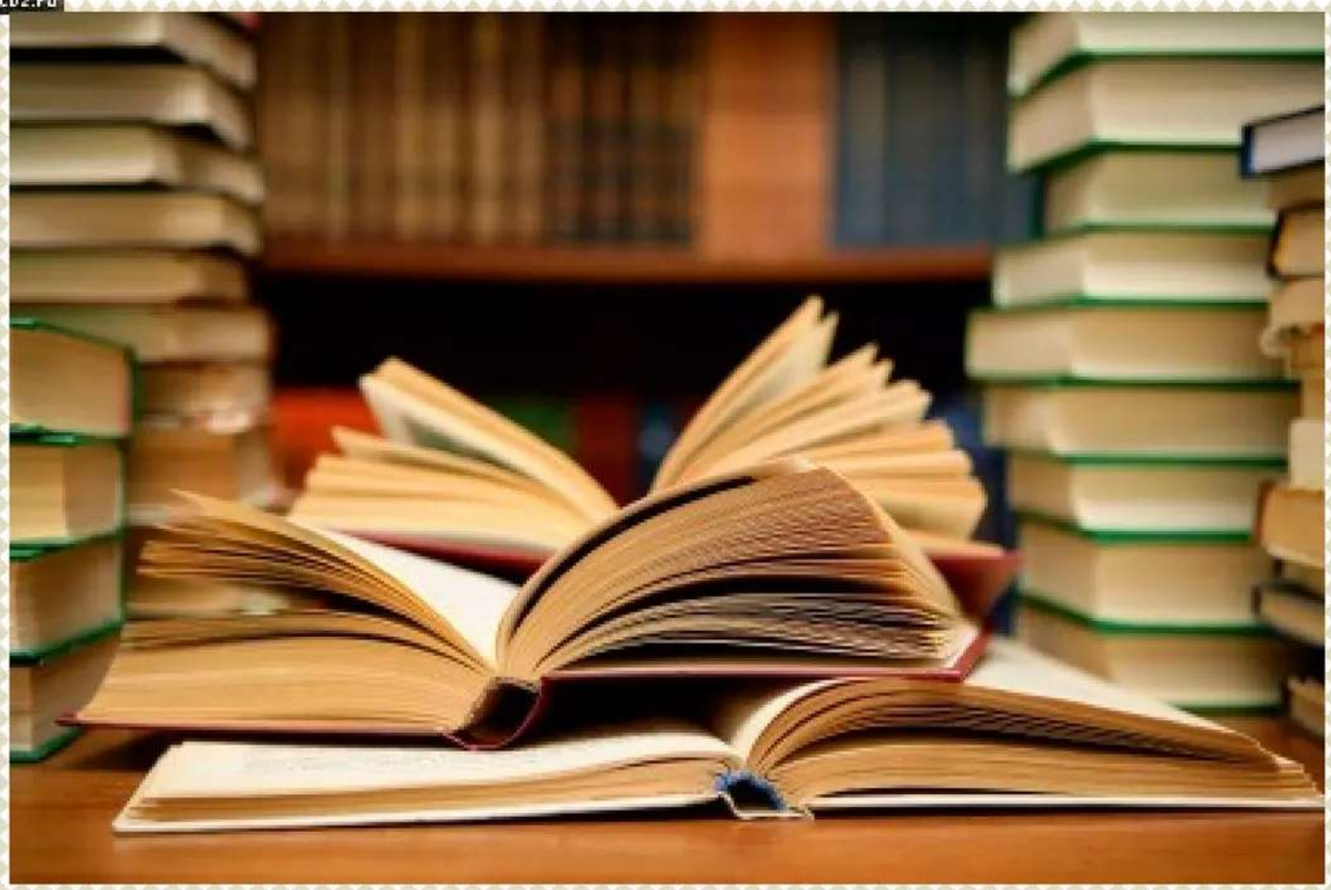

Виставку підготувала зав. сектора культурно-просвітницької роботи наукової бібліотеки Маріупольського державного університету
Д.А. Дунук